

BALERINE

Srdan V. Tešin

Jelisaveta stanuje na drugom spratu zgrade u 23. ulici. Nasuprot sive zgrade prostire se gradska botanička bašta prepuna egzotičnih drveća, donesenih sa svih strana sveta. Bašta je izbrzdana stazama posutim belim kamenčićima, koje su podsećale na brze potociće što vijugaju kamenitim predelima. Zbog svog divljeg izgleda, nju nastanjuju jata golubova, gugutki i vrabaca. Bilo je i detlića što su bušili rupe u drveću i koji su znali šifrovano Morzeovu azbuku, tako da je bašta uvek odzvanjala kao telegraf koji ne može da se isključi.

Noću bi baštu preletale sove, hućuci svoj tužni pozdrav svetu tame. Mrak je botaničkoj bašti davao sasvim drugo lice. Po danu veličanstvena aleja sa bistama velikana, klupama od mermera i posve neobičnim šarama na zemlji od nevena i drugog cveća, pretvarala se u skrivito mesto begunaca, hordi slepih miševa i drugih simbola onih čiji je kraj nazivan Mrakom. Čak su i pitoma drveća tada dobijala stravičan izgled: grane su ličile na ogromne šake koje se spremaju da zalutalog prolaznika ščepaju i smrve u svom smrtnom zaglaju. Bez osvetljenja, bez ijednog tračka svetla, bašta bi postala carstvo fantoma čije oči ne smeju da se vide po danu.

Ponekad bi, za vreme punog meseca, Jelisaveta odšetala iz svog stana do botaničke bašte, polako, skoro nečujno, za njom bi ostajao samo trag nekog skupog parfema.

Danas je suviše umorna da bi izašla u šetnju. Noge su je bolele od napornog rada i ona ih je umotala u zavoj sa raznim lekovitim travama, a koje su imale takvu prirodnu snagu da Jelisaveti povrate živahnost, otkretnost i brzinu.

Sreda je danas, do subote neće izlaziti iz kuće, a onda će po nju doći sofer u plavom mantilu i plavom kapom, po običaju doneće joj cveće koje joj šalje upravnik teatra i ona će otići na još jednu od onih igara koje je iscrpljuju. Sad ne želi da razmišlja o tome, želi da se odmori, da sluša Mocartovu Malu noćnu muziku, da se opusti i da pokuša da zaspi. San joj je bio najpotrebniji.

Stan, u kom je Jelisaveta Zinovljeva provodila svoje časove odmora, bio je veoma skladan, i sa ukusom jedne dame, uređen: ni previše kitnjast ni previše prazan. U njemu se ona osećala prijatno, a to joj je pre svega bilo i najpreče. Strop je okrečen u belo, ali bi pod prigušenim svetlom stonih lampi dobijao i nešto od plave boje, kao i svi zidovi sobe. Pored te jedine sobe, stan sačinjavaju još i kupatilo i pred-soblje, na čijem je čeonom zidu stajalo veliko ogledalo, uramljeno u rezbareni ram. Rezbarije su predstavljale anđeliće koji su držali u rukama otvorene knjige, lukove i strelice, mačeve i vence od simboličnog lovorovog lišća.

Kad se otvore vrata sobe, prvo što zapada za oko, je ogromna slika jedne nage žene koja je ležala na madracu tamnocrvene boje, prekrivena velom samo preko nogu ali tako da su joj se stopala videla.

Okrugli sto sa četiri stolice, krevet sa desne strane sobe, pišači sto na kom su stajale još nepročitane knjige i gramofon, polica sa figuricama životinja, kineskim vazama i časama od finog kristala, bio je sav nastojaj koji je Jelisaveta imala. Levo od vrata stajao je telefon na jednoj gipsanoj nozi do kuka. Kao da je bila odsečena i nameštena tako da može večitno da stoji a da ne poklekne, ta noga-postolja kao da govori da je u nepokretnosti mudrost besmrtnosti, jer ono što se kreće mora i da stari,

ali ako nepomično i vanvremenski stoji zaleđeno u pokretu tad ne može ni da umre.

Jedino čega se Jelisaveta plašila bila je starost. Odumiranje vitalnih funkcija u organizmu, bore na licu, spuštene i usahle grudi, kosa... Sve ju je to plašilo, više nego šetnje noću botaničkom baštom, više nego huk zalutale sove ili šum krila slepog miša.

Jelisaveta je ležala na krevetu, nije spavala. Dan je bio suviše naporan da bi ona sada mogla da zaspi. Osećala je da je glava boli, jače nego juče. Mrzelo ju je da izvaditi iz tašne tablete od kojih je ne bi prošla bol, ali bi na nju delovale autosugestivno, tako što bi ona ubedila sebe da će joj biti bolje ako ih popije. U poslednja dva meseca, od onda kad je prestala da uzima stimulanse za povećanje izdržljivosti i unutrašnje energije, patila je od teških glavobolja praćenih čestim povraćanjem i averzijom prema hrani. Više ne želi da ih uzima.

Okrenula se na drugu stranu, sada su mogla da joj se vide gola leđa. Mlečno bela, njena su leđa podsećala na finu belu penu koja se stvara kada se talasi razbijaju o obalu. Divlja, neobeležena, neoskrnavljena, njena su leđa san svakog romantičnog pesnika. Kosa koja joj pada preko njih, daje im neku čudnu, devičansku lepotu.

Ni jedna jedina stvar u stanu nije podsećala na muškarca. Jelisaveta Zinovljeva nikada nije živela sa muškarcem. Iako su je mnogi uporno prosili, ona ih je uporno odbijala svojom dostojanstvenošću.

Jedan mladi pesnik se ubio zbog nje, posekao je sebi vene i pisao umirući o prokletstvu te lepote, prostreljen njenim vražijim očima.

Jelisaveta Zinovljeva je tada na brzinu otputovala iz svoje domovine, došla ovdje i tu ostala. Postala je dovoljno slavna da ne sme više slobodno da šeta ulicom, parkovima i odlazi u poznate restorane sasvim sama. Zbog toga i nije toliko zalila. I danas se seća sa tugom i očajanjem izreknutog prokletstva mladog pesnika, kog je dovela do svršnog čina — do ubistva. Ona to nije želela. Volela je njegove pesme, opise, divnih, nestvarnih ženskih lica. Divila se njegovom talentu da od običnih žena, onih koje svakodnevno sreće u trgovini, napravi boginje, izvaja njihove statue i postavi ih u galeriju iz koje nisu mogle izaći tek svojom voljom, kao što nisu mogle ni ući.

Posle toliko godina, još uvek je muči pesma koju joj je taj mladi pesnik posvetio. Ona ju je uverila još više u tvrdnju da je sve prolazno. Ona se toga plašila više nego samog đavola.

II

San joj se tiho prikrađao. Maštala je o nepreglednom polju cveća, o reci koja vijuga zelenim tepisima što pokrivaju obasjanu ravninu. Ležala je na boku, a kosa joj je prekrivala lice i rame. Mesec je nemo posmatrao zemlju svojim jedinim okom. Ulicom su prolazili šetači po mesečini. Zemlja je disala punim plućima.

Dani su bili sve kraći, a noći sve duže i duže i Jelisaveti se činilo da će u budućnosti biti samo noć, a dan će ispariti poput barica koje napravi iznenadna letnja kiša.

Više nije mogla da leži, ustala je i skinula sa nogu zavoj sa melemima. Mesec je obasjavao njeno golo telo. Kao da je muškarac gledao njene duge savršene noge, oble grudi, krhke ruke. Lice joj je zračilo lepotom: pravilne usne i nos, duge trapavice, kosa... I mesec kao da nije mogao više da izdrži: da može da je oplodi, oplodio bi je svojom kosmičkom spermom, ulio bi joj svoju snagu, svoj nabrekli svetlosni ud, ali on to ne može. On je udaljen i previše, ovako, kao jedini muškarac koji je posmatra, on joj šalje samo svoje slabe trake svetlosti koje je obasjavaju.

Telefon je zazvonio. Htela je da pogleda na sat, ali ga ona nije imala: sat meri prolaznost svojim plačljivim otkucajima u prazno. Prišla je telefonu, koji je stajao na nozi-statui-relikviji, digla slušalicu i pospano rekla:

— Halo?

— Drugi glas je, nešto tiše, rekao:

— Ja sam. Stojim ispred tvoje zgrade u govornici, možeš da me vidiš sa prozora.

Jelisaveta je spustila slušalicu kraj telefona, otišla do prozora i stvarno videla jednu žensku figuru u dugoj haljini. Mesečina joj je obasjavala lice. Poznala ju je. Vratila se do telefona i rekla:

— Dodji. Sama sam.

Duga pauza. Onda je rekla ne sačekavši odgovor:

— Vrata su otključana.

Spustila je slušalicu, nasmešila se i otišla do ogledala u predsoblju, uzela je četku koja je visila pored ogledala i češljala se ne paleći svetlo.

Vrata su se otvorila. Ušla je devojka kratko ošišane kose. Stajala je na vratima kao da nešto čeka, a onda ih je zatvorila i ušla u sobu. Jelisaveta je sedela za stolom gola. Devojka joj je prišla, poljubila ju je u rame, rekla je:

— Volim te Jelisaveta Zinovljeva!

Devojka je na dugim prstima imala prstenje čiji su kamenčići svetlucali u mraku. Sedela je nasuprot Jelisaveti — podbočena rukama — tako da joj je lice popimalo čudne senke, kad se posmatra kroz zmijski jezik sveće koju je Jelisaveta upalila. Devojka je mogla imati, najviše, dvadeset i dve godine. Plamen sveće igrao je, savijajući se čas u jednu, čas u drugu stranu, uzdižući se i spuštajući se. Jelisavetu je to podsetilo na njihovu današnju probu u teatru. Opet joj je zamirisala njena meka i skoro providna koža, osećala je njene prste na svojim bedrima, preživljavala sve trenutke nežnosti koji su ih spajali. Devojka se nije pomerila, nretrepući je gledala u Jelisavetu poduzim pogledom.

— Zar se nećeš svući?

Rekla je Jelisaveta ustajući. Došla je do nje i krenula. Devojka je raširila noge i zabacila glavu unazad. Jelisaveta joj je otkopčavala dugmad na haljini. Devojka je drhtala, osećala je da će skliznuti sa stolice. Jelisaveta ju je svukla, sela joj u krilo, držeći svoje šake na njenim malim, okruglim grudima. Ljubila ju je u vrat, bradu, usta, nos, oči. Devojka ju je milovala po leđima, osećajući pod prstima kožu poput sirove svile.

Iz botaničke bašte, u stan Zinovljeve, dopro je krik uznemirene ptice, koja je probudena, ispuštala taj jedini bespomoćni vapaj pre nego što je mačka uhvati svojim kandžama, ostrim i smrtonosnim. □ □ □